

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De vita Francisci Xaverii, qui primus e Societate Jesu in
Indiam & Japoniam Evangelium invexit - Cod.
Ettenheim-Münster 188**

Torsellini, Orazio

[S.l.], nach 1607

Caput XV.

[urn:nbn:de:bsz:31-115990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115990)

Franciae Regni

malacia currua carum moratur, quod tal unidit,
Motambii hgamare cognat.

In Motambii valetudinis rigor
ipso rigore subleuat

Cap. XV.

Motambii
insula

Motambiius, prope olim diocesis, Insula est
modica, in Africa ora vergente ad vrbem Solis, quo
tum Cali temperio; subjecta est cuius forma trian-
guli, quoniam verba commenda & opposita, in ea
oppida sunt omnia duo, Lusitanorum nam, Sicut
consuetudine altorum amissum, Nihil ab Lusitania
non quidem recta regione, sed Caputis, navigatio
vir infractibus, tenentur matrem amplius tunc:
et India terras circuitor nungentur. Multo
maxima parte itineris confecta, iam oras, resten-
bit parte ferme quatuor. Sed Motambii in sociis,
quam opus eras, applicant lassit, cum silicet
iam idonaa tempestas, ventis deficiunt. Nam
vanes ibi et omnes Hybernae necessitas, ^{est}
Motambii ergo, ceteris corpora, ea dicitur
navigatiois iudicatione refrenatib, magis
cum laboris quam cessationis patientior,
valde peni portum quietis expectat, videri
instituta subleuat, et rigor cupiditate
Anglorum Non dubito, quia totus iam Francisi
operat in vultum institutione agrorum, in
superis uentibus legentib, propter subleuat
illud quoque sumunt, quod vultu ^{est}
no repertanti miratib fructu unde tracto illi vultu
suffocant, quae totus tot ac tanta uno tem-
pore onera sustinent. Sed eximie ille vultu
corporis animal incredibilia corporis et animi robore pibit,
probum

divina

divina caritate ^{paratillum} naturam a constanti, ut
 coram concipiat tantum, ut per cura uny pmissa
 quodammodo effiore et valeat, et poret. Assiduis
 eundem sine ulla defatigatione aut satietate in carum
 Chrysostomus orationibus humanis iactans nihil proterunt
 tabidum aurum, quod mortalibus solubria. Ne quidem
 constabat epe. Ergo perinde ac si integrum
 nam libere utitur, eo venisset, ut in verum ^{Novembri}
 est egressus, in valedudinario regio si quod ^{hybernis}
 hinc est similitudine ut in reliquis Lusitanorum arboribus
 solem suam locavit. Hinc nunc negotij in terra
 et aaleudinariae fuit, quam in mari nauigij
 fuerat. Zrippe ^{Notambri} longe maxima est
 eo tempore vel mirborum gravitas, vel labo
 rantium multitudo. Et ad ^{Notambri} deest pfectio, et
 vim Antbarum illa causa accipiat, quod naver
 pariter omnes, quod eo anno e Lusitanis in de
 dum soluerent, in omnino una compressa
 quicquid huc affudit, eodem hybernabat hinc.
 Ea res ^{Novembri} una et solubilitatem nunt, ut
 tantum agrorum subiecta molem. Nam ceteris
 oritur nuntibus benignitatem suam imperfectionem
 dam ratio, quantum disponit, nostrumque in
 bonibus consequi poterat, unice operant nuntare
 afflicto, salomonica sacramenta laborantibus mi
 nistrare, moxque solubiam, morantibus Dei fiduciam
 exhibere institit. Itaque agri omnes Transjural
 Dei immortalis domo unicum cloror affectum
 remedium sibi misit ducere. Nec agris allidit
 aliorum immemor fuit. Per idem tempus festis
 diebus in India proterum ac populina maxima
 hominum frequentia sermone et laborat, ut unum
 centum quoque animis subducatur. Labor hor
 dum in agror, valedudinorum, omni ipse iudicior
 turby

Cura salutis
animarum

inuenit, primum quidem se quod summi eadem
 qua ipse noui uerba erat, subito incidere uerbis
 uanitas. Confestim igitur regitare per quamq;
 obuiam habebat, an pueri illi Christiana, Christiani
 indumenta diliceret. Vbi uidem omnino habuit rationem
 ob se composuit, tantis reuerentis dolor eiy palis
 peccatis, ut in uultu semper aliqui lecta indignis mo
 stris emineret. Quocirca Sora pueri uideri in
 Jan ex eo uitate, ut illo morante uenit, rogare
 pergit, quid ipse uideret, puerum illi Christianam
 esse rem, ignominie uideatq;. Tum Franciscus: Eam
 uero, si uiderem, huiusmodi modestiam, illa
 ego uim aduersus aliquos eluimur. Uroque subis
 au Sora, uir igitur uisus insoni uideri, pueri
 uultu subire, respicit, quod pueri eadem
 uerba ueni Christiana in pitalionis. exortem
 esse uerbum. Tandem uero eiy autem in se
 cerat hominum saly, in pitalionis, pueri. Ceteru
 tum quod tandem habere uisitat, et uerum
 egregiu eiy benignitas, utri mundo eiy magis.
 quam fuerit uerum. Pueri enim in te
 his diebus Hauerig, dum affectum uultu
 uerborum summa que uenit, ipse in uerborum
 inuilit exemplum habere, quibus fuerit solus
 Nos sani fortitudinis illi uerborum uerborum, totum
 cum inuilit ad eo genus ac periculum, ut pueri
 diebus uerborum in te uerborum uerborum, miseris
 sanguinem: quam tamen ille febrem non leuiter
 turbam, uel uel a Deo uisum, libenter fore
 bat. Eo uel, ut in te eiy uerborum fuerit uerborum
 fieri, graui corpori uerborum, uerborum uerborum
 phrenesi uerborum uerborum, phrenesi aduers. Ea uerborum uerborum
 uerborum uerborum, quo tempore uerborum uerborum uerborum
 qui cum uerborum, in rebus quod ad uerborum
 uerborum

In morbum
interit

Phrenesi uerborum
uerborum uerborum
uerborum uerborum

voluntatem pertinentibus: id quod mihi natura
 fert, sollicito illam ad impenit: sed ex deus
 atq; ad animal ipse dicitur: qui maxime emperere
 solent invidia, magis cum ipso admirat ore ad
 mentis conspectu fuisse, nullum ad unum ei abum
 a vobis ratione alienum considerat tanta vim in
 usq; huiusmodi vobis. Nec putatis magis in ex
 morbo, quam pauperibus tunc Francisci fuit.
 Curator in iudicio voluntatis cum ceteris,
 pari tracto & conditione utatur. Non decess
 vobis hinc & copiosi, qui certatim cum ab imbuatur amur
 vobis in sua transferre testis, et uxorem suam transferri
 per se unum huius, id quod per ipse hinc
 vehementer abum atq; etiam in istis. Vobis
 illa summi pauperatis, stultitiam in primum est
 laudate eorum humanitate, ubi liberalitate notat.
 Quamvis agros, nullo discrimine in agrum
 iam in turba. Vir pueri mali perimulorum
 fuit, quoniam dicitur non. Igitur brevis istius
 periculis, mihi habere cepit. Nec non roribus
 eorum, naturalem illi nimis in suo instinctu,
 vel potius animi stabilitatem, utiq; non ipse
 quibus opera humana etiam ipse indigeret et
 gra, non propiore dicitur. Ergo ad plenum
 remittit vobis in, suum obitq; nihili regni
 inordinari obire, noscitur vobis, in
 fidetibus vobis dicit, utiq; potest, vobis
 ad obit agrum, subleuaret agrum. Non inquit
 aliter autem Francisci benignitas, classis atq;
 admiratio ex his, quibus modis iactat de mu
 re agrum roribus in dicitur inquit, qui non tam ipse
 efficitur fobis, vobis humani ad hinc, non roribus in
 si natural, summa inordinat ore. Ibi modis not
 inquit

Ex voluntati
 vobis in pra
 vobis in pra
 vobis in pra
 se vobis.

Eger agrum
 inquit.

Francisci Xaverii

miraculo stupens, pammper habuit: inde venarum
 pueri explorato, huiusmodi quia ipsemet ma-
 gis indigere magistro, quam quibus nisi pastor
 orare cum oblectariis, uti aut lectus suum re-
 novus quiesceret, saltem quous solus decideret
 novio calore restituito, tum sane, si vellet, ad ar-
 gorum rediret curam. Franciscus est medicus parum
 elum, nec tamen perilitantior desorientor exi-
 piamus, respondit proximam nocte aliquis sibi
 negotij cum agro quodam fore, huiusmodi ad
 impendentem mortem parato: cui salubre in tutu
 rocepta, se quietum esse captivum. Si quom ite-
 rureberis, erat ultima sortis nauta, qui ex febri
 insanientij nundum peccata sua confessione ca-
 ptiarum. Postero igitur die medicus Franciscum
 cum nauta illo colloquendum offendit. Iamque
 atger in lecto Xaverij, ipse assidens ei operam
 dabat confidenti: quippe illi uilem misericordij
 temere in publico presentem in suo lectulo uide-
 rant. Et nouo benignitate nouo decore uide-
 rant.

Nocte sur-
 nienti Fran-
 sci lecto nuntij
 sanitas restit-
 ta uidetur.

miraculo. Satis uentis nautam insanientiam,
 postquam ab illo in suo lectulo est positus,
 ad mentis sanitatem rediisse. Nec uim de illi
 nocte uase. Xaverij fuit. Eodem nauta ille
 subresperam sacramentis rite praesentibus, plen-
 bone spe excessit e uita. Tum uero apparuit
 idcirco Xaverij tantopere de illo luctu uide, quod
 imminere ei uita salutisq; discrimen prouideret.
 Franciscus uicula salute admodum longi extemp-
 trahat reperit, uelutidiniq; suae scribit, medicus
 usque uaque obtemporari: huiusmodi oblectatio
 exemplo, quam Christiana caritati. Ut uero ex
 morbo uenialit, nihil cogitur ad praesens uita
 tulinarij

